

KLJUČ ZA ODGOVORE - ETIKA

Zadatci alternativnoga izbora

- 1. N**
- 2. N**
- 3. N**
- 4. N**
- 5. N**
- 6. N**
- 7. T**
- 8. N**
- 9. N**
- 10. N**

Zadatci višestrukoga izbora

- 11. B**
- 12. D**
- 13. B**
- 14. A**
- 15. C**
- 16. C**
- 17. C**
- 18. B**
- 19. D**
- 20. C**

Zadatci dopunjavanj

21. SLOBODE

22. DJELOVANJA, HTIJEŃJA, VOLJE

23. PROBLEM GLADI U SVIJETU

24. STID, SRAM, SRAMOTU

25. LJUDSKE NARAVI, NEZNANJA, ZABLUDA, OGRANIČENOSTI OSJETILA

Zadatci kratkih odgovora

26. Mogući odgovor: Djelovanje u skladu s moralnim načelima (normama).

27. Mogući odgovor: Temelji se na vjeri u onostranost. (Svi odgovori koji upućuju na vjeru u svijet izvan dosega empirijske spoznaje (npr. na vjeri u Boga))

28. Mogući odgovor: Sukob nomos – fysis je sukob između ljudske prirode i moralnog zakona. Prema sofistima zajednica bi trebala biti utemeljena na zakonima ljudske prirode.

29. Mogući odgovor: Zato što je demokracija vladavina u korist većine, siromašnih, a ne svijui. Zato što se dobri oblici vladavine temelje na vrlini vladajućih (žrtvovanju pojedinačnih interesa u korist svijui), a za demokraciju vrlina vladajućih nije uvjet.

30. Mogući odgovor: Vrijednosti su ideje, ideali, uzori koji nisu realno dostižni, ali određuju težnje i svrhu djelovanja.

Tablica 3. Ljestvica za vrjednovanje eseja

PRIMJERENA UPORABA POJMOVA (razumijevanje 5 ključnih pojmova) <i>Svaki se pojam boduje zasebno prema priloženoj ljestvici. (Za ocjenjivače će biti navedeni primjeri za svaki od navedenih kriterija.)</i>	
1. Bit čovjeka	
Pristupnik u eseju uopće ne određuje tražene pojmove, ili pokazuje neznanje i nerazumijevanje traženih pojmova kroz posve pogrešno određenje pojma.	0 bodova

Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), ali ga dalje ne pojašnjava, ili je pojašnjenje posve ili djelomično pogrešno.	1 bod
Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), pojašnjava ga svojim riječima na način da se u njegovome objašnjenju ne može se pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje pojma.	2 boda
2. Razum	
Pristupnik u eseju uopće ne određuje tražene pojmove, ili pokazuje neznanje i nerazumijevanje traženih pojmova kroz posve pogrešno određenje pojma.	0 bodova
Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), ali ga dalje ne pojašnjava, ili je pojašnjenje posve ili djelomično pogrešno.	1 bod
Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), pojašnjava ga svojim riječima na način da se u njegovome objašnjenju ne može se pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje pojma.	2 boda
3. Osjećaji	
Pristupnik u eseju uopće ne određuje tražene pojmove, ili pokazuje neznanje i nerazumijevanje traženih pojmova kroz posve pogrešno određenje pojma.	0 bodova
Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), ali ga dalje ne pojašnjava, ili je pojašnjenje posve ili djelomično pogrešno.	1 bod
Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), pojašnjava ga svojim riječima na način da se u njegovome objašnjenju ne može se pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje pojma.	2 boda
4. Moralne vrijednosti	
Pristupnik u eseju uopće ne određuje tražene pojmove, ili pokazuje	0

neznanje i nerazumijevanje traženih pojmova kroz posve pogrešno određenje pojma.	bodova
Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), ali ga dalje ne pojašnjava, ili je pojašnjenje posve ili djelomično pogrešno.	1 bod
Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), pojašnjava ga svojim riječima na način da se u njegovome objašnjenju ne može se pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje pojma.	2 boda
5. Krepost (vrlina)	
Pristupnik u eseju uopće ne određuje tražene pojmove, ili pokazuje neznanje i nerazumijevanje traženih pojmova kroz posve pogrešno određenje pojma.	0 bodova
Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), ali ga dalje ne pojašnjava, ili je pojašnjenje posve ili djelomično pogrešno.	1 bod
Pristupnik u eseju pokazuje poznavanje pojma određujući ga (definicijom ili povezivanjem s osnovnom mišlju iz teksta), pojašnjava ga svojim riječima na način da se u njegovome objašnjenju ne može se pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje pojma.	2 boda
ARGUMENTACIJA (razradba 3 postavljenih problema) <i>Svaki se čimbenik argumentacije boduje zasebno prema priloženoj ljestvici.</i> <i>(Za ocjenjivače će biti navedeni primjeri za svaki od navedenih kriterija.)</i>	
1. Određuje li autor prvog teksta bit čovjeka? Objasnite što znači da čovjek treba "od sebe nešto napraviti"?	
Pristupnik u eseju uopće ne objašnjava zadane probleme.	0 bodova
Pristupnik u eseju nudi nedorečeno objašnjenje problema, ali ga dalje ne pojašnjava, ili je pojašnjenje posve ili djelomično pogrešno.	1 bod

Pristupnik u eseju pojašnjava problem svojim riječima na način da se u njegovome objašnjenju ne može pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje problema, no objašnjenje ostaje na razini zadanih tekstova (argumenti izvedeni samo ponavljanjem dijelova ponuđenih tekstova).	2 boda
Pristupnik u eseju sustavno razrađuje problem odabranim argumentima (koji prelaze okvire onoga što je rečeno u samim tekstovima).	3 boda
2. Objasnite sukob moralnog osjećaja i razuma prema autoru drugog teksta.	
Pristupnik u eseju uopće ne objašnjava zadane probleme.	0 bodova
Pristupnik u eseju uopće ne objašnjava zadane probleme. 0 bodova Pristupnik u eseju nudi nedorečeno objašnjenje problema, ali ga dalje ne pojašnjava, ili je pojašnjenje posve ili djelomično pogrešno.	1 bod
Pristupnik u eseju pojašnjava problem svojim riječima na način da se u njegovome objašnjenju ne može pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje problema, no objašnjenje ostaje na razini zadanih tekstova (argumenti izvedeni samo ponavljanjem dijelova ponuđenih tekstova).	2 boda
Pristupnik u eseju sustavno razrađuje problem odabranim argumentima (koji prelaze okvire onoga što je rečeno u samim tekstovima).	3 boda
3. Iz svakog od tekstova izvedite moguća antropološka određenja i etičke posljedice iz ponuđenih antropoloških uporišta.	
Pristupnik u eseju uopće ne objašnjava zadane probleme.	0 bodova
Pristupnik u eseju uopće ne objašnjava zadane probleme. 0 bodova Pristupnik u eseju nudi nedorečeno objašnjenje problema, ali ga dalje ne pojašnjava, ili je pojašnjenje posve ili djelomično pogrešno.	1 bod
Pristupnik u eseju pojašnjava problem svojim riječima na način da se u njegovome objašnjenju ne može pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje problema, no objašnjenje ostaje na razini zadanih tekstova (argumenti izvedeni samo ponavljanjem dijelova	2 boda

ponuđenih tekstova).	
Pristupnik u eseju sustavno razrađuje problem odabranim argumentima (koji prelaze okvire onoga što je rečeno u samim tekstovima).	3 boda
PRIMJERENOST PRIMJERA I NAVODA (ocjenjuje se u cjelini)	
Primjera ili navoda u eseju nema ili su irelevantni za zadanu temu.	0 bodova
Primjeri ili navodi djelomično potkrjepljuju argumentaciju	1 bod
Primjeri ili navodi primjereno potkrjepljuju argumentaciju.	2 boda
KOMPOZICIJA (POSTAVLJANJE PROBLEMA, RAZRADBA PROBLEMA, ZAKLJUČAK) <i>Svaki se element kompozicije boduje zasebno prema priloženoj ljestvici. (Nije nužno da se elementi u eseju pojavljuju navedenim redoslijedom.)</i>	
Postavljanje problema	
Pristupnik u potpunosti pogrešno razumije smjernice i temu eseja, te na njih nije odgovorio.	0 bodova
Pristupnik uočava problem, ali je njegova formulacija pojednostavljena (nije na dovoljnoj razini općenitosti - banalizirana je, svodi razinu ponuđenih tekstova na razinu koja ne uključuje poznavanje tekstova, terminologije, koncepcija) ili je neprecizna (na previsokoj razini apstrakcije, postavlja problem preopćenito – ne vezuje ga uz ponuđene tekstove, niti uz neku drugu koncepciju.	1 bod
Pristupnik uočava problem, njegova je formulacija precizna i primjerena zahtjevima eseja (smjernicama i temi), ukazuje na poznavanje terminologije, razumijevanje zadanih tekstova i koncepcija, određena je svrha rasprave – u kojem će smjeru cijela daljnja rasprava ići.	2 boda
Razradba problema	
Pristupnikova razradba ne slijedi iz postavljenoga problema, zapada u protuslovlje, a ne primjećuje to u daljnjoj argumentaciji.	0 bodova
Pristupnikova razradba slijedi iz postavljenoga problema, ali je pojednostavljena (preuska) ili neprecizna (preširoka).	1 bod
Pristupnikova razradba slijedi iz postavljenoga problema, obuhvaća sve	2 boda

implikacije koje iz njega slijede (u skladu sa smjernicama za pisanje eseja).	
Zaključak	
Zaključka nema ili ne proizlazi iz razradbe postavljenoga problema.	0 bodova
Zaključak slijedi iz razradbe postavljenoga problema, ali je pojednostavljen i neprecizan.	1 bod
Zaključak slijedi iz razradbe postavljenoga problema, navedene su i objašnjene posljedice koje iz nje slijede. Pristupnik uzima u obzir sve ključne argumente iz razradbe te oblikuje svoj sud ili dvojbu.	2 boda
UPORABA JEZIKA	
Konstrukcija rečenica	
Konstrukcije rečenica su uglavnom nejasne.	0 bodova
Konstrukcije rečenica su uglavnom jasne	1 bod
Stručni nazivi	
Neispravno pisanje i uporaba stručnih naziva.	0 bodova
Ispravno pisanje i uporaba stručnih naziva. (svih)	1 bod
Osobna imena	
Neispravno napisano osobno ime.	0 bodova
Ispravno napisana osobna imena. (sva)	1 bod

U eseju odredite i problematizirajte pojmove: ,

OBRAZOVNI ISHODI ZA ESEJSKI ZADATAK	
-------------------------------------	--

POJMOVI	
bit čovjeka	<ul style="list-style-type: none"> • usporediti temeljne etičke pojmove unutar različitih etičkih učenja
razum	<ul style="list-style-type: none"> • usporediti temeljne etičke pojmove unutar različitih etičkih učenja
osjećaji	<ul style="list-style-type: none"> • usporediti temeljne etičke pojmove unutar različitih etičkih učenja
moralne vrijednosti	<ul style="list-style-type: none"> • usporediti temeljne etičke pojmove unutar različitih etičkih učenja
krepost (vrlina)	<ul style="list-style-type: none"> • usporediti temeljne etičke pojmove unutar različitih etičkih učenja
ARGUMENTACIJA	
1. Određuje li autor prvog teksta bit čovjeka? Objasnite što znači da čovjek treba "od sebe nešto napraviti"?	<ul style="list-style-type: none"> • iz teksta izvesti, opisati, poopćiti moralna načela nekih djelovanja, primijeniti različite etičke argumentacije, izvoditi vrijednosti prema kojima se neka (u tekstu opisana) djelovanja ravnaju i podvrći ih kritici, pronaći u tekstu i izvesti moguće etičke posljedice različitih vrijednosnih sudova
2. Objasnite sukob moralnog osjećaja i razuma prema autoru drugog teksta.	<ul style="list-style-type: none"> • iz teksta izvesti, opisati, poopćiti moralna načela nekih djelovanja, primijeniti različite etičke argumentacije, izvoditi vrijednosti prema kojima se neka (u tekstu opisana) djelovanja ravnaju i podvrći ih kritici, pronaći u tekstu i izvesti moguće etičke posljedice različitih vrijednosnih sudova
3. Iz svakog od tekstova izvedite moguća antropološka određenja i etičke posljedice iz ponuđenih antropoloških uporišta.	<ul style="list-style-type: none"> • prosuđivati različite etičke koncepcije (opće i primijenjene etike) iz aspekta njihova utemeljenja, kriterija važenja i uvjeta poopćavanja
PRIMJERI	
U eseju navedite i neke od predloženih primjera:	<ul style="list-style-type: none"> • primjereno oprimjeriti zadani tekst • na primjeru objasniti različite razine moraliteta: moralno djelovanje,

<p>Navedite primjer sukoba moralnog osjećaja i neke odredbe (zakonske ili običajne)!</p> <p>Navedite primjer milosrdnog čina pojedinca ili skupine!</p>	<p>moralne prosudbe i etičku refleksiju.</p>
---	--

